

DATOS IDENTIFICATIVOS

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual

Materia	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Código	O05G110V01903			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a intervención educativa dos alumnos con discapacidade intelectual. As principais achegas teóricas sobre a discapacidade intelectual, como intervir e investigar nos aspectos referidos a alumnos con discapacidade intelectual.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

- C5 Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
- C6 Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
- C8 Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
- C9 Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
- C12 Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C31 Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C59 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D15 Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	A1	B1	C8	D2
	A2	B2	C9	D7
	A3	B3	C12	D8
	A4		C21	
	A5		C22	
			C28	

Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B5	C5 C6 C9 C13 C19 C21 C22 C23 C28 C29 C30 C31 C32 C59 C60	D1 D2 D7 D8 D9 D13
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B8 B12	C19 C22 C28 C40	D1 D13
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B5	C8 C9 C63 C64 C65 C66	D8
Potenciar procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...).				
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3	C19 C21 C30	D1 D2 D8 D9
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3	C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B9	C28 C60 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
Identificar dificultades de aprendizaxe , informais e colaborar no seu tratamento.	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C5 C8 C9 C12 C21 C28 C30	D2 D7 D9 D12 D15

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das NEE en nenos e nenas con discapacidade intelectual.	Marcos teóricos conceptuais da NEE Definición de discapacidade intelectual Aproximación histórica á definición de discapacidade intelectual. Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.
As dificultades de aprendizaxe nos alumnos con discapacidade intelectual.	Diagnostico e clasificación da discapacidade intelectual Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.

Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantes con discapacidade intelectual.	Sistemas de apoio á discapacidade intelectual As necesidades de apoio da as persoas con discapacidade intelectual. O concepto de apoio e de necesidades de apoio.
Procedementos de intervención no contexto da discapacidade intelectual Implicacións educativas da discapacidade intelectual.	Características educativas dos alumnos con discapacidade intelectual. Modelos históricos e actuais en educación especial. Boas prácticas na educación de alumnos con discapacidade intelectual.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da discapacidade intelectual.	Métodos cuantitativos e cualitativos en investigación en discapacidade intelectual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	29	30	59
Traballo tutelado	15.5	41.5	57
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	5	26	31
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A profesora explicará todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas do alumnado.
Traballo tutelado	A profesora dirixe e coordina os traballos de cada tema. Ao terminar cada traballo será corrixido pola profesora.
Actividades introdutorias	Explícanse as características, competencias e obxectivos da materia. Explicaranse as normas de funcionamento da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A profesora resolverá as dúbidas presentadas na aula durante a realización das actividades propostas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	O alumnado debe resolver as tarefas de aula propostas pola profesora.	10	A2 A3	B1 B2 B3 B5	C5 C6 C8 C9 C12 C13 C19 C21 C22 C23 C28 C29 C30 C31 C32 C59 C60 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
Exame de preguntas obxectivas	Proba de elección múltiple. acertos menos erros divididos entre tres, multiplicado por 10 e dividido polo número total de preguntas.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B9	C5 C6 C8	D12

Traballo	De cada tema desenvolverase un traballo ou caso práctico que será realizado na aula, baixo a dirección e supervisión da profesora.	40	B1 B2 B3 B5	C5 C6 C8 C9 C12 C19 C21 C22 C23 C28 C29 C30 C31 C32 C59 C60 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D7 D8 D9 D12 D13 D15
----------	--	----	----------------------	--	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao final realizarase unha proba tipo test.

Os traballos ou casos prácticos serán entregados nas datas establecidas no cronograma da materia presentado o 1º día de clase (dispoñible en faitic, espazo da materia).

Os alumnos/as que non acudan regularmente a clase deberán entregar os traballos ou casos prácticos na data oficial de exame e realizarán a proba final (50%). No caso deste tipo de alumnado os traballos prácticos suporán o 50% da avaliación.

As competencias non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Pódese consultar día/hora/lugar do exame na páxina web da Facultade (apartado datas exames).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Asociacion americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, **discapacidad Intelectual**, 2011,
 American Psychiatric association, **Manual diagnostico y estadistico de los trastornos mentales (DSM-V)**, 2014,
 Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso en el Desarrollo**, 978-84-7827-978-4, Graó, 2010
<https://icd.who.int/browse11/l-m/es#/http%3a%2f%2fid.who.int%2f%2f%2f334423054>, **CIE-11**, 11, OMS, 2019
 Harrison, P.L. y Oakland, T., **ABAS-II. Sistema de Evaluación de la Conducta Adaptativa**, TEA, 2014
 Deaño, M., **D.N.:CAS. Sistema de Evaluación Cognitiva (adaptación española)**, Gersam, 2005
 Wechsler, D., **Escala de Inteligencia Wechsler para niños-V. WISC-V**, Pearson, 2015

Bibliografía Complementaria

Molina y Deaño, M., **El fracaso en el aprendizaje escolarII: un enfoque cognitivo**, 2001,
 Verdugo, M. A. (Director), **SIGLO CERO, Revista Española sobre Discapacidad Intelectual**, 0210-1696, 2020
<https://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/web/protocolo-nea>, **Protocolo NEAE**,
<https://creena.educacion.navarra.es/web/necesidades-educativas-especiales/equipo-de-psiquicos/discap>, **Discapacidad Intelectual**,
 García-Alba, J., Esteba-Castillo, S. y Viñas-Jornet, M., **Neuropsicología de la discapacidad intelectual de origen genético**, 978-84-9171-146-9, Síntesis, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/O05G110V01981
 Traballo de Fin de Grao/O05G110V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/O05G110V01304

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Lección maxistral, traballos ou casos prácticos, actividades de aula e exame.

* Metodoloxías docentes que se modifican

As leccións maxistras, o seguimento dos casos prácticos e as actividades de aula poderán verse modificadas na súa realización e entrega establecidas inicialmente no cronograma. As leccións maxistras serán impartidas en sesións virtuais asincrónicas. O exame realizarase en modalidade virtual na aula de referencia establecida en cada convocatoria. A plataforma de apoio á docencia será Faitic con todos os seus recursos.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías).

Despacho virtual da profesora, campus remoto, salas de profesorado, sala 40. Contraseñal facilitado previo contacto do alumnado coa profesora a través de correo electrónico (soalgi@uvigo.es).

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A dispoñible para o seguimento da materia.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non hai modificacións

* Probas pendentes que se manteñen

Non hai modificacións

* Probas que se modifican

Non hai modificacións

* Novas probas

Non hai modificacións

* Información adicional